

Васильєв О.В.

*професор кафедри економіки і оцінки майна підприємств
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця
м. Харків, Україна*

Єфремова Л.В.

*доцент кафедри економіки і оцінки майна підприємств
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця
м. Харків, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ РИНКОВОЮ ІНФРАСТРУКТУРОЮ РЕГІОНУ

До основних особливостей управління розвитком ринковою інфраструктурою регіону відносяться: стихійний та нерівномірний характер розвитку ринкових форм регіональної інфраструктури, повільний процес формування інституціонального середовища, соціальна значущість ринкової інфраструктури регіону, яка спрямована на обслуговування населення і розвиток малого бізнесу.

Також доцільно навести основні напрямки управління розвитком ринкової інфраструктури в регіоні:

- розробка стратегії і програм розвитку ринкової інфраструктури, які орієнтовані на малий та середній бізнес, на формування стійкого місцевого попиту і вирішення проблем зайнятості населення;
- партнерство інститутів влади і всіх економічних суб'єктів в управлінні розвитком ринкової інфраструктури регіону;

- створення сприятливих інфраструктурних умов для розвитку перспективних кластерів в економіці регіону;

- формування конкурентного середовища для об'єктів ринкової інфраструктури в регіоні;

- просування міжрегіональних ринкових інфраструктурних мереж (міжрегіональних інформаційних і консалтингових центрів, рейтингових агентств, інвестиційних фондів, фінансових, логістичних та інших інфраструктурних об'єктів), які забезпечать отримання мультиплікативного ефекту в процесі їх функціонування.

Слід також зазначити, що в реальному житті адміністративні та економічні межі регіонів не завжди співпадають. Це відображається на специфіці ринкових процесів і міжрегіональних економічних зв'язках та викликає необхідність розробки нових підходів до вивчення як регіональних ринків, так і інфраструктури, яка їх обслуговує. Зміна зовнішньоекономічної ситуації та позиціонування України у світовій спільноті також висувають нові вимоги до побудови ринкової інфраструктури як до елемента системи національної безпеки.

Ринкова інфраструктура сприяє виконанню певних функцій у регіоні:

- формування та просування програм соціально-економічного розвитку;

- економічна координація діяльності господарюючих суб'єктів;

- надання інформаційних, консалтингових, банківських та інших послуг суб'єктам ринку;

- використання ринкових механізмів та інструментарію для залучення додаткових ресурсів і розвитку економіки регіону.

Зміст ринкової інфраструктури як інституціональної сукупності суб'єктів матеріального, технологічного, організаційного, фінансового і правового характеру, які створюють умови безперервного функціонування

ринкового механізму і безперервність відтворювального процесу при реалізації товарів та послуг, необхідно розширити деякими функціями, зокрема:

- забезпечення прозорості ринку;
- гарантії доступу на ринок всім господарюючим суб'єктам та свободи в укладанні угод;
- зниження трансакційних витрат та ризиків підприємницької діяльності;
- підтримання соціально прийняттого рівня зайнятості в регіонах.

Вивчення складу галузей ринкової інфраструктури в ряді регіонів України показало, що в цілому вони характеризуються певною гнучкістю, залежать від рівня розвитку економіки країни і конкретного регіону, специфіки завдань, які вирішуються в певному часовому періоді, ресурсного потенціалу, інших регіональних особливостей. Необхідно порівняти кількісні оцінки ринкових інститутів із загальною кількістю суб'єктів, що господарюють, або з кількістю населення, яке мешкає в регіоні. Однак на практиці така статистика відсутня та її достовірність була б досить відносною. Найбільш репрезентативною вважається оцінка ринкової інфраструктури за кількістю послуг, які надаються в розрахунку на одного мешканця або господарюючого суб'єкта.

Аналіз ринкового механізму ряду країн підтвердив важливість державного регулювання економічних відносин шляхом ліцензування, пільгових позик, створення спеціальних заставних фондів, нормативного забезпечення, створення установ-гігантів. Формування сприятливого інноваційного середовища (в кластерах та інших подібних крупних утвореннях) має на увазі збалансовану побудову й розвиток усіх видів інфраструктури.

При цьому взаємозв'язки всередині кластера, які підтримують ринкові інфраструктурні інститути, породжують якісно нові можливості, забезпечуючи високий рівень довіри та інформаційного обміну між учасниками кластера. Інноваційна структура кластера сприяє зниженню сукупних витрат на дослідження і розробку новацій з наступною комерціалізацією за рахунок високої ефективності виробничо-технологічної та ринкової інфраструктури кластера.

Отже, виходячи з розгляду особливостей розвитку ринкової інфраструктури, виокремлено специфічні особливості, які необхідно враховувати при її реалізації, а саме:

- тісна взаємодія всіх структурних елементів, у результаті чого вплив відносин, які відбуваються в певній ланці ринкових відносин, розповсюджується на економіку регіону в цілому;

- зміна вагомості окремих елементів ринкової інфраструктури. На перше місце стали виходити нові ринкові інститути, які обслуговують фінансово-господарську діяльність і формують нове ділове середовище на певній території;

- доцільність укрупнення інфраструктурних об'єктів, що дозволить знизити собівартість їх послуг і покращити їх якісні показники, а також стимулювати створення й застосування нових більш ефективних управлінських технологій;

- необхідність створення виправданих ресурсних резервів і пропускної спроможності інфраструктурних комунікацій, які забезпечують ринкові відносини в оптимальному режимі.

Таким чином, підтримання в регіоні пропорційності в розвитку основного сектору і ринкової інфраструктури – важливе економічне завдання підвищення ефективності всього суспільного виробництва.

Анотація Розглянуто важливість підтримання пропорційності в розвитку ринкової інфраструктури і основного сектору економіки, визначено специфічні особливості ринкової інфраструктури.

Література:

1. Регіони України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку : монографія / за ред. З. С. Варналія. – К. : Знання України, 2005. – 498 с.
2. Рибчук А. В. Глобальна виробнича інфраструктура світового господарства: теорія і практика : монографія / А. В. Рибчук. – Дрогобич : Вимір, 2009. – 436 с.
3. Соболев В. М. Формирование рыночной инфраструктуры в переходной экономике индустриального типа: общие черты и особенности в Украине / В. М. Соболев. – Х. : Бизнес-информ, 1999. – 304 с.